Извадка от изказването на г-н Томанов

Национален съвет по горите
4 май 2026 г.

ТИХОМИР ТОМАНОВ: Уважаеми господин заместник-министър, аз не знам къде се намирам. Аз съм лесовъд от 1974 година. Учил съм лесовъдство, имам практика, имам взаимоотношения с лесовъди от цяла Европа в качеството, което имам сега и оставам с впечатление, че 200 години лесовъдска наука в Европа и повече от 100 години в България развивана, доказвана с блестящи резултати във всяко едно отношение – обеми, биологично богатство се премества тази наука и не само науката, а и администрирането се премества в друг център, извън Института за гората, извън Лесотехническия университет, извън министерството даже ако искате.

Ние тук слушаме многоуважаемият господин Добринов, той ни занимава с всякакви въпроси, но малко съм напреднал във възрастта, ще си позволя да задам един – два въпроса.

В лесовъдската наука няма понятие „Гори във фаза на старост“. За 200 години такова понятие не е измислено. Сега се измисли, това е първо.

Второ, къде е доказано, че горите, в които нищо не се прави, каквито са да кажем резерватите те са няколко в света, от екологична гледна точка те са по-полезни за обществото и за самата природа, ако искате – къде? Съществуването на резерватите, ако трябва да говорим за тях, са за да може човечеството да направи изводи какво би се случило, ако човечеството го нямаше и изводите са направени, например за Беловешкака пуща е доказано, че там има няколко фази на съществуване на този екологичен район, който трае около 500 години, специално за бореалните гори, но това е отклонение.

Понятието гори във фаза на старост, колко старост? Какво става с тези гори и колко време те ще са стари и ще са живи? Някой отговаря ли на такъв въпрос. Ще може ли да се възобновяват или не знам какво. Въобще ние се занимаваме в последните десетилетия по силата на различни обстоятелства, които не искам сега да излагам, за да не влизам в други видове дискусия, се развиват едни процеси, едни намеси в горскостопанската ми практика, които не знам до кога лесовъдската колегия ще трябва да ги понася, за да не кажа търпи.

Такава намеса аз като лесовъд я приемам прощавайте, но с известна болка и ще кажа дори и обида. На миналото заседание господин Райчев изтъкна някои характеристики на българската гора в момента. Минали са само може би не повече от 60 – 70 десетилетия в живота на гората да кажем значим период, на половината значим, които характеристики са резултат от прилагането на научните способи на управление на горското стопанство в страната, с което аз призовавам лесовъдската колегия да не допуска да й се пречи да се гордее .

Напоследък се измислят и вече всякакви понятия се въвеждат и се хвърлят в общественото пространство, че не стопанисваната гора от екологична гледна точка е по-полезна за обществото и пак ще подчертая и за самата природа. Това не е вярно. Особено за лесовъдската и административната, как да кажа горскостопанската практика на нашата страна. Цялото планиране, цялата организация на нашето горско стопанство почива на научна основа. По-рано се казваха лесоустройствени проекти, те са на екологична основа съставени, който не познава лесоустройствената практика и лесовъдската наука ще повярва на всякакви хвърлени в пространството понятия. Съзнавам, че влизам може би в конфликт с различните доводи, с които тук се занимава целият горскостопански съвет, с една заповед, която е пусната без каквато и да било обосновки и вече се усеща че тя вреди . Цялата лесовъдска наука и практика е насочена към това, да се стопанисват горите по начин, по който тяхното състояние да се подобрява и се подобрява в нашата страна. По всички таксационни показатели на гората в отделните райони и средно за страната, това беше показано в изложението на инж. Райчев .

Какво ще се каже например за буково насаждение, което е на 140 и оттам нагоре години, в което започват да текат отрицателни прирасти. Какво има да обсъждаме тук, какво вътре става в тази гора? Ето нашият колега директора на Института за гората обоснова с няколко думи как например да се подходи по този въпрос и е ясно какво би се получило след това. Като че ли малко повече говорих, но повтарям, тези намеси в работата на лесовъдската колегия на плеяда лесовъди, на плеяда администратори, професори, ръководители, които доведоха нашата гора да увеличи всичките си показатели в пъти и въпреки това да се занимава аудиторията с някаква заповед, която хей така хрумнала на някого да я пусне и да смущава цялата колегия е нетърпима.

Това е, което искам да кажа.

ТИХОМИР ТОМАНОВ: Без да правя дълго изказване, но вземам думата повторно, за да отправя един призив към WWF от лично име в качеството ми на лесовъд.

Ние възприемаме и би трябвало да възприемаме дейността на WWF, като подпомагаща работата на всички, които се занимават с природа, за да може тази природа да изглежда винаги в по-добро състояние от всяка гледна точка. В това отношение между лесовъдската колегия и дейността на т.нар. извинявам се за израза, но природозащитни организации трябва да има сътрудничество, а не да се създават противоречия и противопоставяния между тяхната дейност, защото това, което сега се случва е противопоставяне. Всички изказвания, които се направиха дотук показват това. Тази заповед и други дейности на WWF ни противопоставят, това не е нормално. Ние сме в едно общество и всяка организация, която се занимава с конкретни неща би трябвало да насочва дейността си към позитивизъм и към полезни неща за обществото и за хората.

Моят призив към WWF е нека, когато в тях възникват притеснения от някои конкретни действия в природата, специално в горите, нека да ги поставят на масата, ето това е мястото, където да ги поставят и други форуми, за да могат да се обсъждат и да се излагат аргументи, ако трябва да се предприемат драстични мерки към някои нарушения, за да не се предизвикват противопоставяния.

Накрая ще завърша с това, защитени гори, защитени от кого? От кога обявяваме част от горите защитени? Това не мога да го разбера. Ние сме призвани да стопанисваме този ресурс, за да изглежда той по-добре. От нас ли искате да ги защитавате вие от природозащитните организации? Как така от нас ще ги защитавате? Ние нарушители ли сме като лесовъди?

Моля ви колеги от WWF, приемете го този призив, ако искате в личен план, като подадена ръка.

ТИХОМИР ТОМАНОВ: Предлагам, след като господин Добринов иска точно да се формулира за какво да се гласува, отмяна на заповедта да бъде по целесъобразност, без никакви срокове.

Отмяна на заповедта по целесъобразност, ако трябва целесъобразността да се обоснове, нека да се възложи на работна група или на каквото е добро, или полезно, или възможно, както искате го приемете, но предложението, което ние да внесем да гласуваме сега за внасяне при министъра е отмяна по целесъобразност.